

Komt de Hondstong voor in de Noordzee?

H. NIJSSEN en M. BUHRE

Op 18 mei 1973 werd ten westen van Texel een voor onze fauna vreemde vissoort gevangen door twee viskotters uit Den Helder. De HD 51 en de HD 65 trawlden op ongeveer 28 meter diepte aan de binnenkant van het „Diepe Gat” (53°04'N, 04°06'O) en troffen 15 tongachtige vissen in hun netten aan. De vissers brachten deze voor hen onbekende soort naar de afdeling studiemateriaal van het Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee.

De vissen werden later ter identificatie naar het Instituut voor Taxonomische Zoölogie (Zoölogisch Museum) te Amsterdam gestuurd. Het bleek een hondstong (fig. 1) te zijn (familie Cynoglossidae), waarvan zes soorten langs de West-Afrikaanse kust voorkomen. Hondstongen leven voornamelijk in subtropische en tropische kustwateren, zodat de vangst bij Texel merkwaardig mag worden genoemd, vooral omdat het niet een enkel, mogelijk verdwaald exemplaar betrof, doch vijftien stuks, die hoewel ze dood en in één trek in de netten werden opgehaald, in vrij goede staat verkeerden. Het ligt voor de hand te veronderstellen dat de vissen overboord zijn gegooid door een passerend schip. De vissen zouden in een West-Afrikaanse havenstad kunnen zijn gekocht op een vis-

markt, en niet smakelijk genoeg zijn bevonden door de bemanning. Bij een opruimbeurt bij het naderen van de (Duitse of Deense?) haven zouden ze uit de diepvries zijn verwijderd en overboord zijn gegooid. Dit kan de nog goede staat van de vissen verklaren, die binnen enkele uren in de vrij drukke scheepvaartroute door beide Helderse kotters moeten zijn opgevist, zodat geen enkel exemplaar door krabben werd aangetast.

Eenzelfde verklaring werd onlangs gesuggereerd voor de vangst van een voor de Noordzee onbekende vliegende vis, die op 31 maart 1971 door de TX 24 voor de kust van Texel (53°23'N, 04°07'O) werd gevangen (1).

Na identificatie van de soort rezen er echter weer twijfels over de overboordgootheorie. Alle exemplaren behoren tot de soort *Cynoglossus browni*, die al eerder in de Noordzee werd aangetroffen. In 1965, eveneens in de maand mei, werden op de zevente door de Katwijker Kotter KW 128 vier exemplaren gevangen, 28 mijl ten noordwesten van IJmuiden op 30 meter diepte (6). Deze exemplaren kunnen eveneens overboord zijn gegooid door een thuisvarend schip. Merkwaardig blijft echter dat het beide keren de vrij zeldzame soort *C. browni*

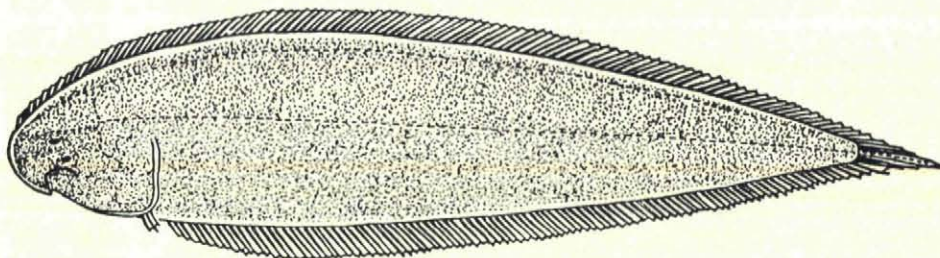

Fig. 1. De hondstong *Cynoglossus browni* (uit Faune Tropicale XVII).

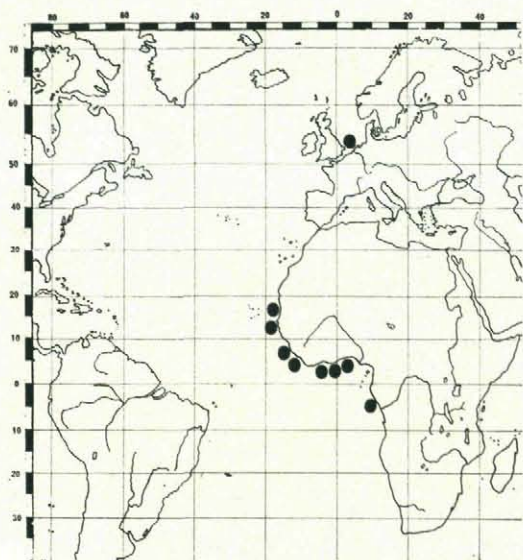

Fig. 2. De verspreiding van *Cynoglossus browni*.

betrof en niet meer algemeen en meer noordelijk langs de Afrikaanse kust voorkomende soorten als *C. senegalensis* of *C. canariensis*. In de tussenliggende zeven jaren werd geen enkele melding over een vangst van een hondstong in de Noordzee ontvangen, hoe-

Litteratuur:

1. Boer, P. & H. Nijssen, 1972. The occurrence of the Flying Fish, *Hirundichthys speculiger* (Valenciennes, 1847), in the North Sea (Pisces, Atheriniformes, Exocoetidae). *Bull. Zool. Mus.* 2(15): 151-154.
2. Groot, S. J. de, 1969. Geluid en Vissen. *Visserij* 22(1): 515-523.
3. Groot, S. J. de, 1970. Tweede waarneming van Bailloni's lipvis in de Noordzee. *Visserij* 23(4): 175.
4. Groot, S. J. de, 1972. De vangst van de Zwarte-vis, *Centrolophus niger*, in het nederlandse kustwater. *Visserij* 25(6): 461.
5. Groot, S. J. de, 1972. Eerste vangst van een Spaanse zeebrasem in het nederlandse kustwater. *Visserij* 25(8): 574.
6. Nijssen, H., 1966. The occurrence of *Cynoglossus browni* Chabanaud, 1949, in the North Sea (Pisces, Pleuronectiformes). *Beaufortia* 13(155): 87-90.

wel door het Rijksinstituut voor Visserijonderzoek te IJmuiden in samenwerking met de Universiteit van Amsterdam sinds 1967 intensief wordt gewerkt aan het entameren van het melden door vissers van zeldzame vissoorten die door hen in de Noordzee worden gevangen. Deze zeldzame vangsten worden de laatste jaren in het blad „Visserij” gepubliceerd en afgebeeld (2; 3; 4; 5) met als resultaat dat vissoorten (Trekker-vis, Zwarte-vis, Spaanse zeebrasem, Bailloni's lipvis) door de vissers als zeldzaam worden herkend en bewaard, die al tientallen jaren waren „verdwenen” of nog nimmer in de Noordzee of in de Nederlandse kustwateren werden aangetroffen. Deze soorten werden alle verscheidene malen levend gevangen.

We zullen moeten afwachten of er de komende jaren meer hondstongen worden gevangen en als zodanig door de vissers worden herkend, alvorens we kunnen aannemen dat deze vissen inderdaad gedurende de zomermaanden in de Noordzee kunnen voorkomen.